

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor dozoru a kontroly
veřejné správy

ÚKOLY A POSTAVENÍ STAROSTY OBCE

Ing. Marie Kostruhová
DMO únor 2019

Starosta a úkoly obce

Nové volební období 2018- 2022

Jen u 266 obcí nebyly změny ve složení zastupitelstva
U 1756 obcí došlo k výměně více jak poloviny členů ZO

- Předání obce** - ne ve všech obcích proběhlo bez problémů
- předchozí vedení -skartovalo všechny dokumenty
 - nebyly předány evidence
 - nebyly předány vstupy do systémů

Začíná činnost kontrolních a finančních výborů :

Setkáváme se s neznalostí zákona o obcích, který vymezuje činnost výborů

Výbory nejsou samostatné orgány obce - jsou orgány orgánů obce

Jsou zřizovány ZO

Praxe - ZO zřizují komise ! – následně dochází k rozporům - kdo dává komu úkoly – jak odměňovat

Výbory zastupitelstva obce nemohou úkolovat starostu obce (ani jiné orgány obce, jejich členy či zaměstnance obce).

Výbory informují zastupitelstvo obce, které může poté učinit potřebná opatření.

Obecně platí : Usnesení přijatá a nenaplněná minulým ZO k činnosti výborů jsou platná a ZO je může změnit

Kontrolní mechanismy v oblasti samostatné působnosti

Ideální stav = kontrola a náprava probíhá přímo na obci

- kontrolní role opozice
- činnost kontrolního a finančního výboru
- kontrola ze strany občanů

Kontrolní mechanismy v oblasti samostatné působnosti

Selhání vnitřních kontrolních mechanismů = nespokojenost občanů = podněty

vede :

k podávání stížností či podnětů občanů :

- k dozoru a kontrole Ministerstvem vnitra
- k přezkumu hospodaření krajským úřadem
- k šetření veřejné ochránkyni práv
- k podání žaloby na neplatnost smlouvy státním zastupitelstvím
- trestní oznámení Policii ČR či státnímu zastupitelství
- soukromoprávní žaloby na neplatnost smlouvy

Statistika za r. 2018 :

Dotazy a konzultace obcí : **16 522** různých případů
řešených obcemi

Počet kontrol : **117**

**Počet zásadních kontrolních
zjištění :** **578**

Zásadní pro činnost ZO = základní orientace v právních předpisech

Kontrolní mechanismy v oblasti samostatné působnosti

Předmět kontrol MV

- činnost orgánů obce, zejména pak:
 - svolávání zasedání zastupitelstva obce
 - pořizování a náležitosti zápisů ze zasedání zastupitelstva obce
 - pořizování a náležitosti zápisů ze schůzí rady obce
- nakládání s nemovitým majetkem obce,
- naplňování práv občanů obce,
- vydávání právních předpisů obce a vedení jejich evidence,
- plnění informační povinnosti obce jako povinného subjektu a vyřizování žádostí o informace z procesního hlediska,
- plnění ostatních povinností na úseku samostatné působnosti (např. projednání závěrečného účtu, vedení úřední desky).

Veřejná správa

Správa věcí veřejných ve veřejném zájmu

PŘENESENÁ PŮSOBNOST = státní správa

SAMOSTATNÁ PŮSOBNOST = samospráva

Není-li výslovně v právním předpise stanoveno, že jde o přenesenou působnost, jedná se o výkon samostatné působnosti.

PŘENESENÁ PŮSOBNOST

- Vykonávají územně samosprávné celky jménem státu
- Za tento výkon nese odpovědnost stát – kontrola
- Na nákladech se podílí stát formou příspěvku a je hrazena i dalšími zákonnými způsoby – správní poplatky
- Výkon přenesené působnosti probíhá v hierarchické organizační struktuře:

obecní úřad – krajský úřad – věcně příslušné ministerstvo

SAMOSTATNÁ PŮSOBNOST

- VYKONÁVAJÍ ÚSC VLASTNÍM JMÉNEM
- ODPOVĚDNOST ZA JEJÍ VÝKON NESOU SAMOTNÉ ÚSC
- NÁKLADY NA JEJÍ VÝKON NESOU SAMOTNÉ ÚSC
- PŘI VÝKONU SAMOSTATNÉ PŮSOBNOSTI SI NEJSOU ÚSC A JEJICH ORGÁNY VZÁJEMNĚ PODŘÍZENY
- Samostatnost neznamená absolutní nezávislost – samospráva musí respektovat veřejný zájem vyjádřený v zákonných normách

ORGÁNY OBCE

Orgány obce (§ 5)

- **Zastupitelstvo obce**
- **Rada obce (není volena v obcích pod 15 členů zastupitelstva)**
- **Starosta obce (primátor statutárního města)**
- **Obecní úřad (magistrát statutárního města)**
- **Obecní policie**

- **Zvláštní orgány obce** – např. komise rady obce, které byl svěřen výkon přenesené působnosti

ORGÁNY OBCE – vyhrazená působnost

- Zákon o obcích určuje jednotlivým orgánům jejich působnost - tzv. **vyhrazená působnost**
- Ve zbývajících záležitostech v samostatné působnosti se jedná o tzv. **zbytkovou působnost**
- **Zbytková působnost :**
 - ✓ v kompetenci rady
 - ✓ kde není rada → starosta
 - ✓ **zastupitelstvo obce si však může tyto záležitosti vztáhnout na sebe**

ZASTUPITELSTVO OBCE

Zastupitelstvo obce je nejvyšším samosprávným orgánem obce

Je složeno z členů zastupitelstva obce

Zastupitel má svá práva i své povinnosti vyplývající ze zákona

Postavení starosty obce

Nejvyšším orgánem obce je zastupitelstvo obce.

Starosta – obecně

- odpovídá za výkon své funkce zastupitelstvu obce.
- zastupuje obec navenek – prezentuje utvořenou vůli ZO,RO

Starosta stojí v čele obecního úřadu

Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti

- plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada obce
- pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti
- rozhoduje v případech stanovených zákonem o obcích nebo zvláštním zákonem

Obecní úřad vykonává přenesenou působnost obce.

Postavení starosty obce

Postavení starosty obce se liší v závislosti na velikosti obce, v závislosti na skutečnosti, zda obec má zřízenou radu obce či funkci tajemníka obecního úřadu.

Obecné zásady

- V obci, kde se rada obce nevolí, vykonává její pravomoc starosta, nestanoví-li zákon o obcích jinak. (§ 99 odst. 2 a § 102 odst. 4 obecního zřízení).
- **Není-li v obci zřízena funkce tajemníka** obecního úřadu nebo není-li tajemník obecního úřadu ustanoven, plní jeho úkoly starosta. (§ 110 odst. 3 obecního zřízení).

Úkoly starosty obce

Starosta plní úkoly:

- svěřené starostovi radou obce k zabezpečení rozhodování záležitostí patřících do samostatné působnosti obce (nevyhrazených pravomocích rady) pokud si je zastupitelstvo obce nevyhradilo (např. rozhodování o zveřejnění záměru prodat nemovitý majetek)
- uložené zastupitelstvem nebo radou obce obecnímu úřadu (např. zpracování analýz, podkladů pro jednání, příprava kupní smlouvy)
- stanovené starostovi zákonem o obcích (např. svolání zasedání zastupitelstva, podání žádosti o přezkum hospodaření)
- stanovené starostovi jinými právními předpisy - jmenování a odvolání velitele jednotky sboru dobrovolných hasičů dle zákona o požární ochraně)

Základní úkoly starosty obce

(§ 103 obecního zřízení)

Starosta

- zastupuje obec navenek
- odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok
- může požadovat po Policii ČR spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku
- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce
- Svolává a řídí jednání ZO, RO
- Podepisuje zápis z jednání ZO,RO
- Podepisuje právní předpisy obce – **nerozhoduje** o jejich vydání

Základní úkoly starosty obce

Plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů

Pokud není tajemník :

- sjednává a ukončuje prac. poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat
- zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obci

Pokud tajemník je : jmenuje a odvolává se souhlasem ŘKÚ tajemníka OÚ, stanovuje mu plat

Pokud není rada obce : jmenuje a odvolává vedoucí odboru OÚ a stanovuje jim plat

Úkoly starosty obce

Svolávání zasedání zastupitelstva obce I.

- zasedání zastupitelstva obce svolává a zpravidla řídí starosta
- zastupitelstvo obce se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za 3 měsíce
- zasedání zastupitelstva obce se konají v územním obvodu obce

Pozn. : **PŘÍKLAD**

Když se ZO konalo 23. 3. 2019 , pak další zasedání ZO se koná
nejpozději do 23. 6. 2019

Aktuální úkoly starosty obce

Svolávání zasedání zastupitelstva obce II.

- návrh programu zasedání **připravuje** starosta před konáním zasedání zastupitelstva
- **právo předkládat návrhy** k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání zastupitelstva obce mají jeho **členové ZO, rada obce a výbory**
- při sestavování programu nutno vycházet z žádostí, návrhů či podnětů občanů (zejména zahrnout kvalifikované návrhy více než 0,5 občanů obce)
- obecní úřad informuje o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce. Informaci vyvěsí na úřední desce obecního úřadu alespoň 7 dní před zasedáním zastupitelstva obce; kromě toho může informaci uveřejnit způsobem v místě obvyklým.

Aktuální úkoly starosty obce

Pořizování zápisu ze zasedání zastupitelstva obce

- o průběhu zasedání zastupitelstva obce se pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé
- v zápise se vždy uvede počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání zastupitelstva obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení
- **zápis, který je nutno pořídit do 10 dnů po skončení zasedání, musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí -** (i když není z různých důvodů podepsán)

Pravomoc starosty

Sistační pravomoc:

- právo pozastavit výkon usnesení RO, má-li za to, že je nesprávné
- následně předloží nejblížejšímu jednání ZO

Sistační akt :

písemný

lze pozastavit (sistovat) pouze část usnesení

Pravomoc starosty

Starosta obce – kde není rada obce

- **zřizuje a ruší komise**
- může rozhodovat a uzavírat nájemní smlouvy, smlouvy o výpůjčce
- řídí obecní policii, pokud jejím řízením není pověřen jiný člen ZO

Krizový zákon

- zajišťuje připravenost obce na řešení krizových situací
- zřizuje krizový štáb jako svůj pracovní orgán

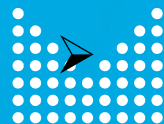
Aktuální úkoly starosty obce

Poskytování informací

- na obce se vztahuje povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti

obec je povinna zejména:

- poskytovat informace na základě žádosti (základní lhůta pro poskytnutí informace je 15 dnů)
- zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup informace poskytnuté na žádost (do 15 dnů od poskytnutí informací)
- zveřejňovat tzv. povinně zveřejňované informace v rozsahu stanoveném informačním zákonem a prováděcí vyhláškou.
- zpracovat a zveřejnit 1x ročně výroční zprávu o poskytování informací (**do 1. března za předcházející rok**)

Aktuální úkoly starosty obce

Nakládání s nemovitým majetkem I.

- Nutno respektovat podmínky stanovené zákonem o obcích
- Porušení některých zákonných podmínek vede k neplatnosti uzavřené smlouvy.

Povinnosti obce

zveřejnit záměr obce

- projednat nakládání s nemovitým majetkem v příslušném orgánu obce (např. prodej – zastupitelstvo;
pacht, pronájem – rada nebo starosta)
- úplatný převod realizovat za cenu v místě a čase obvyklou.
Případné odchylky (nižší cena) je povinnost zdůvodnit.

1. Na ustavujícím zasedání ZO - byl podepisován při skládání slibu starý vzor slibu z r. 1990

- Názor MV :**
- nedošlo ke ztrátě mandátu
 - byl podepsán bez výhrad členy ZO
 - doporučujeme na nejbližším jednání ZO podepsát verzi slibu souladnou se zákonem

Aktuálně zaslané případy obcí

V obci bylo voleno 9 členů ZO , ZO je tvořené 2 politickými subjekty (5 +4)
Z jedné pol. strany se vzdali mimo starosty všichni mandátu včetně náhradníků (z 5 členů v ZO , zůstal pouze 1) tj. 1 + 4

Dotazy:

1. Jaký je počet členů ZO ? **5** (přestože schváleno na volební období 9)
2. Budou nové volby ? **NE**
3. Jaký počet hlasů je nutný ke schválení usnesení ZO ?

Nadpoloviční většina z 5 tj. min. 3

Pokud ZO vydrží dále i v tomto sníženém počtu, může fungovat celé volební období

4. Nemusíme volit místostarostu ? **Je to povinnost , nelze jen sdělení starosty , že ho zastupuje pan xy**

Aktuálně zaslané případy obcí

Minulé ZO zmocnilo starostu ke schvalování rozpočtových opatření do výše 200 000,- Kč

Minulé zastupitelstvo také schválilo příslib na poskytnutí dotace Sportovnímu spolku (ve výši 450 000,- Kč).

Dotazy :

1. Platí přijaté usnesení minulého ZO i pro nové volební období?

obecně ANO

1. Může starosta na základě příslibu minulého ZO dotaci zaplatit?

Ne, vůle zastupitelstva nebyla jednoznačně sdělena

1. Starosta rozdělil částku na 2 části (250 000 a 200 000) , lze takto postupovat? **NELZE**

2. Starosta legalizoval svůj postup vyvěšením na úřední desce :

„ **Záměr obce upravit usnesení z minulého ZO** „

NELZE

Případy - Dotazy

V zápise včetně usnesení z ustavujícího zasedání ZO jsou začerněna všechna jména předsedů a členů výborů a komisí

Odpověď starosty na dotaz občana :

TO JE TAJNÉ

KAŽDÝ OBČAN OBCE má právo nahlížet do usnesení a zápisů z jednání ZO a do usnesení RO, výborů ZO, komisí RO a pořizovat si z nich výpisy

Pro občana obce – nelze začernovat – musí mu být poskytnuto nahlédnutí do úplné originální podoby těchto dokumentů

Obec je povinna takové žádosti občana vyhovět

Případy - Dotazy

Starosta odmítá vyhovět žádosti 1/3 členů ZO na svolání zasedání ZO

Starosta je povinnen ze zákona svolat toto zasedání ZO tak, aby se konalo do 21 dnů ode dne podané žádosti na obecní úřad. (nemůže sám posoudit důvod a teprve pak se rozhodnou, jak se žádostí naloží)

Pokud tak neučiní – oprávnění nabývá místostarosta nebo i jiný člen ZO

Důsledkem může být i odvolání starosty

Případy - dotazy

Předkládání návrhů člena ZO na program jednání ZO :

Nejčastější chyby :

- Starosta rozhodne a nezařadí
- V jednacím řádu je podmínka pouze písemně
- Rada rozhodne a nezařadí

**Tyto postupy jsou v rozporu se zákonem o obcích
Definitivně může rozhodnout pouze ZO samo**

Metodická pomoc obcím

- Metodická doporučení
- Metodické materiály k tvorbě OZV
- Dotazy k výkladu zákona o obcích
- Stanoviska
- Konzultace k tvorbě OZV
- školení pro nově zvolené členy zastupitelstev Praha a Benešov ,
proškoleno více jak 500 členů ZO- leden –únor 2019

www.mvcr.cz/odk

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Náměstí Hrdinů 3
140 21 Praha 4

Telefon: 974 816 411
974 816 429

Fax: 974 816 816

E-mail: odbordk@mvcz.cz

Web: www.mvcz.cz/odk

